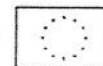

DRUŻYNA SREBRNYCH WOLONTARIUSZEK

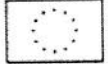
Drużyna Srebrnych Wolontariuszek - Kompleksowe wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej dla Osób Zależnych na terenach wiejskich – Suplement uzupełniający po zakończeniu testowania Innowacji Społecznej

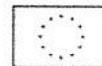
PAŁECZNICA 2018

Opracowanie jest suplementem koncepcji funkcjonowania Modelu „**Drużyna Srebrnych Wolontariuszek**” – **Kompleksowe Wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej dla Osób Zależnych na terenach wiejskich** powstało w ramach realizacji grantu pozyskanego w Inkubatorze Innowacji Społecznych w Radomiu realizowanego przez **Gminę Miasta Radomia, Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej z siedzibą w Radomiu** w związku z realizacją projektu „**Chcemy pracować – Innowacje w zakresie usług opiekuńczych dla osób zależnych**” finansowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014 – 2020.

Spis treści.....	2
1. Wstęp	3
2. Sytuacja osób starszych, zależnych na wsi	5
3.Strategia rządu wobec osób starszych, zależnych na wsi	7
4.Model usługi „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” – Kompleksowe wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej na obszarach wiejskich	9
4.1.Odbiorcy usługi	9
4.2.Tereny wiejskie.....	10
4.3.Mobilność wsparcia	11
4.4.Mentoring wolontariuszek	11
4.5.Specjalista ds. indywidualnego wsparcia opiekunów osób zależnych	11
4.6. Personel rekomendowany w Modelu „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek”	12
4.6.1. Rekomendowane zakresy obowiązków personelu	12
4.6.2. Rekomendowane formy zatrudnienia personelu	13
5. Wolontariat senioralny	14
6. Wolontariat czy pomoc sąsiedzka?	15
7. Mentoring – narzędzie pracy	19
7.1. Wsparcie klienta w mentoringu	19
7.2. Praktyka	20
8. Rekomendacje i uwagi	21
9. Korzyści dla przyszłych użytkowników Modelu „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek”.....	23
9.1. Korzyści dla uczestników Modelu	23
9.2. Korzyści dla instytucji wdrażającej Model	24
10. Podsumowanie i zakończenie	25
11. Wykaz definicji	28
12. Wykaz skrótów	29
13. Załączniki	30

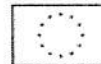
1. Wstęp

Niniejsze opracowanie dotyczy podsumowania testowania Innowacji Społecznej „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” – Kompleksowe wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej na obszarach wiejskich. Innowacja Społeczna realizowana była przez Stowarzyszenie Na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego KLUCZ oddział w Pałecznicy na podstawie grantu pozyskanego w Inkubatorze Innowacji Społecznych prowadzonego przez Gminę Miasta Radomia, Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej z siedzibą w Radomiu w związku z realizacją projektu „Chcemy pracować – Innowacje w zakresie usług opiekuńczych dla osób zależnych” finansowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014 – 2020.

Przemiany demograficzne we współczesnym świecie sprawiają, że zwiększa się udział osób starszych w społeczeństwie i gospodarce, a co za tym idzie seniorzy stanowią rosnącą w siłę grupę społeczno-zawodowo-konsumencką. Sytuacja ta pozostaje wyzwaniem dla polityki społecznej państwa, ale jest też szansą na rozwój usług społecznych. Jest to istotne również ze względu na obawy towarzyszące starzeniu się polskiego społeczeństwa, które często jest postrzegane jako zagrożenie dla stanu finansów publicznych. Poniżej pragniemy zaprezentować uwagi i rekomendacje, które zostały wypracowane podczas testowania Innowacji Społecznej „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” – Kompleksowe wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej na obszarach wiejskich.

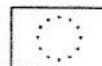
Podsumowanie testowania proponujemy rozpocząć od przypomnienia terminu innowacji społecznych, czym są, jakie warunki muszą spełnić. Poniżej przedstawiamy rozważania i podejście, z którym utożsamialiśmy się pisząc i realizując naszą Innowację Społeczną. Dlatego zasadnym staje się wymienienie najważniejszych cech charakteryzujących innowacje. Dobrą syntezą w tym zakresie jest opracowanie „Wizja 2050. Innowacje społeczne”, powstałe jako wynik pracy w projekcie „Wizja zrównoważonego rozwoju dla polskiego biznesu, 2050” jako to wspólnej inicjatywy Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Środowiska, Forum Odpowiedzialnego Biznesu i PwC. Zgodnie z tym opracowaniem, to co określa innowacje społeczne to:

- **Społeczny charakter innowacji** – mają charakter społeczny z racji dużego zaangażowania społeczeństwa, które jest nie tylko beneficjentem, ale i współtwórcą tych innowacji.

- **Spółeczny cel innowacji społecznych.** Jeśli można mówić o podstawowym założeniu tworzenia innowacji społecznych należy przyjąć z góry cel, któremu mają służyć. Jest nim poprawa jakości życia społeczeństwa, rozumiana jako stopień satysfakcji człowieka (społeczeństwa) z całokształtu swej egzystencji.
- **Uczestnictwo licznych grup społecznych w procesie tworzenia i realizacji innowacji społecznych.** Powstają one zarówno w biznesie jak i poza biznesem, tworzone przez wiele nowych podmiotów, działających w grupach sformalizowanych i niesformalizowanych, a także przez instytucje o różnym charakterze aktywności i formie własności, co na kształt „biegu wielu sztafet” do jednego celu”.
- **Procesowy charakter zmian.** Tworzenie i kształtowanie innowacji społecznych nie jest z reguły działaniem incydentalnym, wymaga uporządkowanych działań i systematyczności.
- **Ulepszenia o zmiany o charakterze stałym,** co nie oznacza automatycznie, że nie podlegającym konieczności adaptacji w związku ze zmianami w otoczeniu.
- **Wykorzystanie w procesach tworzenia innowacji nowej filozofii rozwoju,** uznającej człowieka i jego wiedzę za siłę sprawczą współczesnego rozwoju, w gospodarce opartej na wiedzy.
- **Pozostawanie w harmonii ze zrównoważonym rozwojem** związanym z celami i środkami innowacji społecznych, w wymyślaniu, realizowaniu bądź korzystaniu których uczestniczą przedstawiciele społeczeństwa, rozumiejący wagę odpowiedzialności za środowisko, w którym żyją oni sami, jak i przyszłe pokolenia.¹

¹A.Olejniczuk-Merta. *Innowacje społeczne wobec społecznych i gospodarczych wyzwań Polski*, [w:] *Wizja 2050. Innowacje społeczne. Podsumowanie prac grupy roboczej w 2013 r.*, PWC, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa 2013, s.13-14.

2. Sytuacja osób starszych, zależnych na wsi

Na miejsce realizacji naszej innowacji wybraliśmy wieś. Terenem wdrażania była Gmina Pałecznicza, mieszcząca się w powiecie proszowickim, województwo małopolskie. Gmina Pałecznicza jest miejscem, gdzie przeważa uprawa roślin i hodowla zwierząt, są to tereny typowo rolnicze. Z kolei osoby starsze zamieszkujące te tereny, to w większości byli rolnicy, którzy przekazali swoje gospodarstwa rolne i przeszli na wypracowaną emeryturę (w ramach ubezpieczenia w KRUS). Na terenach Gminy Pałecznicza w ogóle nie występuje przemysł, jedynymi miejscami pracy są usługi, handel oraz gospodarstwa rolne. W związku z powyższym tereny te w dużej mierze narażone są na czynniki związane z degradacją społeczną i wszystkimi związanymi z tym konsekwencjami. Występuje tu większe i ukryte bezrobocie (większość ubezpieczona jest w KRUSie, jako rolnicy, lub domownicy), rozwarstwienie społeczne, małe zurbanizowanie terenu, brak dostępu do szeroko rozumianej kultury (kino, teatr itp.).

Sytuacja osób starszych na wsi jest bardzo zróżnicowana. Obok grupy osób cieszących się dobrym zdrowiem, aktywnych zawodowo i społecznie, szukających okazji do rozwoju, mamy seniorów o zupełnie odmiennej charakterystyce – osoby przewlekłe chore, niesamodzielne, niemające możliwości prowadzenia aktywności zawodowej, pozostające na marginesie życia społecznego czy niechętne zmianom. To sprawia, że osoby starsze mogą z jednej strony stanowić niewykorzystany kapitał ludzki na terytoriach wiejskich, wymagający aktywizacji i ciekawych propozycji samorealizacji, tak by uczynić z nich (oraz z usług z myślą o nich zaprojektowanych) motor rozwoju obszarów wiejskich.

Z drugiej strony, seniorzy na terenach wiejskich mogą być również pasywnymi odbiorcami opieki zdrowotnej i socjalnej, wymagającymi wieloaspektowego wsparcia, w tym zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Dla tej grupy osób starszych potrzebne jest zaprojektowanie specyficznych dla terenów wiejskich modeli zabezpieczenia socjalnego, zwłaszcza opieki długoterminowej, które gwarantują jej wysoką jakość i efektywną realizację na często rozległych i mniej dostępnych terenach.

Warunki mieszkaniowe osób starszych żyjących na wsi, są przeciętnie gorsze niż tych, które mieszkają w miastach. Tylko 4 na 10 mieszkań seniorów na wsi jest wyposażonych we wszystkie podstawowe instalacje. Warunki mieszkaniowe na wsi są przeciętnie gorsze niż w miastach, a w przypadku osób starszych ta różnica staje się jeszcze większa. Na wsi przeważają

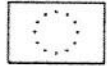

osoby starsze zamieszkujące we własnych domach (takie osoby stanowią ponad 70% ogółu starszych mieszkańców). Zdecydowana większość z nich mieszka we własnych domach, przy czym często są to domy stare, o niskim standardzie technicznym i niezadowalającym wyposażeniu w instalacje techniczne. Występujące braki poważnie utrudniają osobom starszym samodzielne zamieszkiwanie i zaspokajanie potrzeb. Mimo niewątpliwej poprawy w tym zakresie, badanie zrealizowane przez Polskie Towarzystwo Gerontologiczne pokazuje znacznie gorszą sytuację starszych mieszkańców wsi.

Należy zwrócić uwagę na jeszcze dwie inne cechy społeczne, które wpływają na jakość życia na wsi. Pierwsza z nich to poziom i źródło dochodów. To bodaj najistotniejszy z punktu widzenia możliwości kreowania samodzielnego bytu element charakterystyki społecznej ludzi starszych. Większość dzisiejszych emerytów na wsi to osoby, które albo w okresie pracy zawodowej były rolnikami, albo wykonywały zawody wymagające stosunkowo niskich kwalifikacji. Różnice w poziomie wykształcenia osób starszych przemawiają na niekorzyść mieszkańców wsi. Pociąga to za sobą różnice w poziomie dochodów. Ci, którzy otrzymują świadczenia emerytalne z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, mają z tego tytułu dochody znacznie niższe niż emeryci w systemie pracowniczym².

Druga cecha społeczna starości na wsi, a zarazem również jeden z powodów niedostatecznego rozwoju rynku usług na tym terenie, to jej poważne przestrzenne rozproszenie. Wieś w Polsce na ogół jest wsią składającą się z centrum i kilku przysiółków, w których mieszka coraz mniej osób. Organizacja usług oraz ich realizacja w miejscu zamieszkania osoby starszej wymagają więc pokonywania znacznych odległości. Wpływa to na wydłużenie czasu niezbędnego na udzielenie usługi i wydatnie podnosi jej koszt. Najlepiej można to zaobserwować na przykładzie usług medycznych. Dojazd lekarza czy pielęgniarki środowiskowej do mieszkania starszej, niejednokrotnie niesamodzielnej osoby, zabiera wiele czasu i odbywa się kosztem możliwości udzielenia pomocy innemu choremu. Prowadzi to do obniżenia skuteczności tych usług.

² P. Błędowski. Gospodarstwa domowe i sytuacja mieszkaniowa ludzi starych, w: Polska starość, red. B. Synak. Wyd. UG, Gdańsk 2002, s. 118.

3. Strategia rządu wobec osób starszych na wsi

Swoje rozważania na temat sytuacji osób starszych na wsi rozpoczniemy od strategii rządu polskiego wobec problemu i wyzwania, które stoi przed nim w dobie zmian demograficzno-społecznych zachodzących w społeczeństwie. W celu przeciwdziałania narastającym problemom i nadążania za zmieniającymi się warunkami została stworzona tzw. Strategia Senioralna 2030.

Strategia została podzielona na dwa wiodące obszary. Inaczej będzie kształtowana polityka wobec ogółu seniorów, a inne, dodatkowe działania zostaną skierowane wobec osób niepełnosprawnych czy niesamodzielnych.

Do 2030 roku rząd chce zmienić postrzeganie osób starszych, zwiększyć ich uczestnictwo w życiu społecznym, stworzyć warunki wykorzystywania ich potencjału w życiu społecznym i zawodowym, zwiększyć ich bezpieczeństwo, stworzyć warunki do solidarności międzypokoleniowej oraz promować zdrowie i edukację osób starszych. Dodatkowo wobec osób starszych rząd chce zmniejszyć stopień zależności od innych, zapewnić optymalny dostęp do usług zdrowotnych, stworzyć sieć usług środowiskowych oraz zapewnić system wsparcia nieformalnych opiekunów.

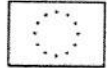
Co dokładnie kryje się pod tymi hasłami?

- Chcąc kreować pozytywny obraz starości do **podstaw programowych przedmiotów szkolnych** zostaną wpisane kwestie związane z **przygotowaniem do starości i integracją międzypokoleniową**. MEN ma również budować współpracę przedszkoli i szkół z organizacjami senioralnymi. Poza tym kampanie społeczne propagujące wzorce aktywnego starzenia się.
- **Jak najdłuższe zachowanie samodzielności** to dla rządu „realizacja kampanii społecznych zachęcających do świadomego decydowania o przejściu na emeryturę oraz promowanie w przedsiębiorstwach zasad zarządzania wiekiem”, a także „dofinansowywanie działań skierowanych na utrzymanie zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej, prowadzonych przez pracodawców (ze szczególnym uwzględnieniem sektora małych i średnich przedsiębiorstw)”. W 2018 roku ma również pojawić się portal kalkulatora emerytalnego pozwalającego na symulację wysokości własnej emerytury w różnych wariantach.

- W 2018 roku Ministerstwo Infrastruktury ma przedstawić przepisy kodeksu urbanistyczno-budowlanego, w którym zostaną uwzględnione **kwestie uniwersalnego projektowania**. Jednostki samorządu terytorialnego będą odpowiedzialne za cykliczne przeglądy i ocenę **dostępności przestrzeni publicznej** przez seniorów. Także w tym roku do Narodowego Programu Mieszkaniowego mają zostać dopisane kwestie związane ze specyficznymi problemami mieszkaniowymi osób starszych.
- Do 2020 roku Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego ma opublikować dokument wyznaczający **zasady profesjonalnej komunikacji z osobą starszą w instytucjach publicznych**.
- Gminy w swoich strategicznych dokumentach będą miały obowiązek uwzględniania potrzeb osób starszych. Jednym z sugerowanych działań ma być „**upowszechnianie darmowego transportu dla osób niemobilnych w trakcie wydarzeń lokalnych w celu umożliwienia im czynnego uczestnictwa w wydarzeniach integrujących społeczność lokalną**”.
- Rząd chce zachęcać osoby starsze do aktywności zawodowej i promować, którzy ich zatrudniają. MRPiPS ma promować **wprowadzanie nowych form zatrudnienia dla seniorów jak coaching, tutoring i mentoring**.
- Do 2020 roku Ministerstwo Zdrowia ma wprowadzić **kompleksową opiekę nad osobą starszą**: opracować standardy profilaktyki i opieki nad osobami starszymi, poprawić koordynację opieki; określić zasady postępowania medycznego w różnych grupach wiekowych, ze szczególnym wyróżnieniem grupy osób starszych; monitorować efektywność opieki nad osobami starszymi.
- Także do 2020 roku mają się zmienić **zasady hospitalizacji seniorów**. Wiele czynności ma być wykonywanych w domu osoby starszej. Ma zostać stworzony system dziennej diagnostyki umożliwiający wdrożenie leczenia i dalszą jego kontynuację w warunkach środowiska domowego. Także w domu mają być monitorowane efekty hospitalizacji³.

³ <http://praca.gazetaprawna.pl/artykuly/1106721,strategia-senioralna-2030.html>

4. Model usługi „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” – Kompleksowe wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej na obszarach wiejskich.”

4.1. Odbiorcy usługi

Model usługi „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” – Kompleksowe wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej na obszarach wiejskich” skierowana jest do:

- Starszych 60+, zależnych, wymagających pomocy z zewnątrz,
- zamieszkujących obszary wiejskie lub wiejsko-miejskie,
- prowadzących samodzielnie gospodarstwa domowe,
- ze znacznym oddaleniem od centrów miejscowości, z utrudnieniami komunikacyjnymi.

Do innowacji zostało zakwalifikowanych:

- Osoby zależne: 5 osób dorosłych zamieszkujących teren gminy Pałecznica posiadających aktualne orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym lub znacznym). Osoby zależne poprzez udział w projekcie zwiększyły swoją świadomość prozdrowotną, motywację do działań w celu poprawy swojej sytuacji mentalno - bytowej, poprzez kontakty z wolontariuszkami skorzystały towarzysko i kulturalnie, podniosły się ich motywacja do życia i dbania o własne zdrowie.
- Wolontariusze: 5 wolontariuszek, senierek rekrutujących się z lokalnego środowiska. Zastąpiła zaspokojona potrzeba: cennego potencjału osób starszych – wiedzy, umiejętności, doświadczenia zawodowego i życiowego oraz chęci pracy na rzecz innych, bycia potrzebnym i docenionym, przy jednoczesnym wypełnieniu i zagospodarowaniu nadmiaru wolnego czasu.
- Opiekunowie: 5 opiekunów osób zależnych. Poprzez pomoc wolontariuszek zyskali potrzebny czas na zaspokojenie potrzeb realizacji planów społecznych i zawodowych.

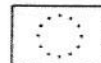

- Otoczenie osób zależnych: sąsiedzi, organizacje pozarządowe zajmujące się problematyką senioralną i osób zależnych. Do testowania Innowacji Społecznej zostały zaproszone 5 osób z ww. grupy. Grupa ta poprzez udział w testowaniu innowacji wzbogacili swoją wiedzę na temat: wolontariatu senioralnego, opieki nad osobami zależnymi, pomocy wolontarystycznej i międzysąsiedzkiej. Natomiast udział w wizycie studyjnej zainspirował i zachęcił do podobnego działania, oraz uzmysłowił, że podobne działania mają sens i są możliwe do realizacji.
- Instytucje zajmujące się problematyką osób zależnych: pracownicy GOPS (pracownicy socjalni). Instytucje te zostały włączone w proces rekrutacji osób zależnych i ich opiekunów, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet. Wzięli oni udział w wizycie studyjnej do specjalistycznych ośrodków i instytucji zajmujących się opieką nad osobami zależnymi.

4.2. Tereny wiejskie.

Warunek innowacyjności został spełniony poprzez umieszczenie testowania naszej innowacji na terenach wiejskich. Tereny te charakteryzują się specyficznymi warunkami ekonomicznymi, bytowymi i mentalnymi. Osoby zależne zamieszkujące tereny wiejskie posiadają w większości bardzo niskie wykształcenie, borykają się z wykluczeniem społecznym, cyfrowym, komunikacyjnym czy nawet kulturowym, brakuje u nich pragnień, marzeń, przekonania o tym, że mają moc sprawczą (cechy charakterystyczne dla zjawiska degradacji społecznej). Dodatkowo seniorzy i OZ zamieszkujące tereny wiejskie, to w przeważającej większości byli rolnicy, którzy oddali swoje gospodarstwa i przeszli na zasłużoną emeryturę. Tereny wiejskie i inne tereny gdzie występuje degradacja społeczna (osoby zepchnięte na margines społeczny, brak komunikacji, niskie renty i emerytury, brak młodych, starzejące się społeczeństwo itp.) charakteryzują się również słabo rozwiniętą komunikacją. Dodatkowo izolacja społeczna czy trudności w realizacji spraw urzędowych przez osoby zależne mają niebagatelny wpływ na jakość życia społecznego seniorów.

Testowanie naszej innowacji odbyło się w Gminie Pałecznicza, pow. proszowicki, woj. małopolskie. - obszar wiejski, o specyfice typowo rolniczej.

4.3. Mobilność wsparcia

Mobilność wsparcia – polegała na świadczeniu usług (wsparcie indywidualne) w miejscu zamieszkania osób zależnych lub innym wybranym przez uczestnika (np. biuro projektu). Usługi mobilności były świadczone przez personel zatrudniony w ramach naszego projektu, czyli Specjalista ds. indywidualnego wsparcia opiekunów osób zależnych oraz Mentora wolontariuszek. Mobilność w znacznym stopniu wpłynęła na poczucie bezpieczeństwa przy równoczesnym zachowaniu intymności wolontariuszek, osoby zależnej i jej opiekunów.

4.4. Mentoring Wolontariuszek

Mentoring jako narzędzie pracy, w bardzo małym stopniu do tej pory był stosowany i testowany w odniesieniu do wolontariuszy, którzy jednocześnie są seniorami. Mentoring jest procesem, którego celem jest wzmocnienie klienta oraz wspieranie go w samodzielnym dokonywaniu zamierzonej zmiany w oparciu o własne odkrycia, wnioski i zasoby. Pojęcie Mentoringu i jego znaczenie w naszym Modelu został szerzej wyjaśniony w dalszej części opracowania.

4.5. Specjalista ds. indywidualnego wsparcia opiekunów osób zależnych

Jest to nowa forma wsparcia, skierowana wyłącznie do indywidualnej pracy z opiekunami osób zależnych. Zadaniem Specjalisty było: udzielanie informacji na temat dostępnych form opieki domowej oraz innych form wsparcia osoby zależnej i jej opiekunów, pomoc w poprawie ich trudnej sytuacji życiowej, udzielanie wsparcia w rozwiązywaniu problemów psychologicznych, pobudzenie i utrzymanie motywacji do pełnego uczestnictwa w projekcie, aktywne uczestniczenie w pracy zespołu projektowego.

4.6. Personel rekomendowany w modelu „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” – Kompleksowe wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej na obszarach wiejskich

W Modelu „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” – Kompleksowe wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej na obszarach wiejskich przewidziano łącznie pracę dwóch specjalistów, które były istotne z punktu realizacji usługi diagnozy środowiska lokalnego w tym zakresie. Tak jak wspomnieliśmy wcześniej, katalog wsparcia jest niczym nie ograniczony, a wynikać może jedynie z indywidualnych potrzeb uczestników, specyfiki regionu oraz założeń dotyczących oczekiwanych wyników i rezultatów.

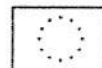
- a) Wsparcie **Specjalisty ds. indywidualnego wsparcia opiekunów osób zależnych** obowiązki te pełniła osoba z wykształceniem wyższym oraz z doświadczeniem w pracy z osobami niepełnosprawnymi i starszymi.
- b) **Mentor wolontariuszy** obowiązki te pełniła osoba z wykształceniem wyższym, z kwalifikacjami Coacha/Mentora oraz z doświadczeniem w pracy z osobami niepełnosprawnymi i starszymi.

4.6.1. Rekomendowane zakresy obowiązków personelu

W modelu „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” – Kompleksowe wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej na obszarach wiejskich pracę dwóch specjalistów, poniżej przedstawiamy proponowany zakres obowiązków na danym stanowisku pracy:

Specjalista ds. indywidualnego wsparcia opiekunów osób zależnych

- Opracowanie i przygotowanie dokumentów obowiązujących w modelu DSW,
- Indywidualne wsparcie opiekunów osób zależnych w Modelu DSW,
- Telefoniczny kontakt z uczestnikami modelu DSW,
- Informowanie i zorganizowanie możliwości skorzystania ze wszystkich form wsparcia dostępnych lokalnie i skierowanych do osób starszych,

- Kontakt z uczestnikami na każdym etapie realizacji modelu DSW
- Pomoc w rozwiązywaniu ewentualnych problemów uczestników modelu,
- Stałe monitorowanie udzielanych form wsparcia, działania interwencyjne w sytuacjach kryzysowych,
- Udzielanie informacji na temat modelu i form wsparcia,
- Aktywne uczestnictwo w zespole realizującym model DSW.

Mentor ds. Indywidualnego Wsparcia Wolontariuszek odpowiedzialny był za:

- Indywidualna diagnoza początkowa i końcowa uczestnika modelu,
- Realizacja IPD uczestnika modelu,
- Wzbudzanie i podtrzymywanie motywacji uczestników modelu,
- Wspieranie uczestników w procesie zmiany
- Aktywne uczestnictwo w zespole projektowym.

4.6.2. Rekomendowane formy zatrudnienia personelu

Zatrudnienie personelu w ramach realizacji Modelu „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” – Kompleksowe wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej” może mieć miejsce w oparciu o:

- zawarcie umowy o pracę,
- oddelegowanie do projektu w ramach istniejącego już stosunku pracy,
- zawarcie umowy cywilnoprawnej,
- umowa o świadczenie usług (w przypadku firmy),
- umowy współpracy lub samozatrudnienie.

W naszym przypadku, ze względu na krótki okres testowania (cztery miesiące) i małą grupę uczestników, nie było racjonalne zatrudnienie personelu na umowy o pracę. Jednak instytucje, które chciałyby przenieść pomysł na „własne podwórko”, mogą zawrzeć ze swoimi pracownikami taką formę zatrudnienia. W naszym przypadku forma zatrudnienia personelu w ramach „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” – Kompleksowe wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej”, ze względu na okres pracy, małą grupę uczestników, ale również ze

względu na konieczność dostosowania się do indywidualnych upodobań czasowych naszych uczestników, Stowarzyszenie zdecydowało się na umowy zlecenia i umowę o świadczenia usług. Zatrudnienie personelu na takie formy zagwarantowało nam zindywidualizowane podejście do każdego uczestnika, większą efektywność i racjonalność czasową.

5. Wolontariat senioralny

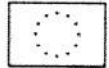
Wolontariat definiowany jest przez ekspertów jako dobrowolne, bezpłatne działanie na rzecz innych. Jednak sama definicja obarczona jest wieloma stereotypami. Wolontariat najczęściej kojarzony jest z pomocą biednym, potrzebującym w hospicjach czy domach dziecka. W odbiorze dominuje charakter pomocowy wolontariatu, a co za tym idzie duże obciążenie po stronie wolontariusza zarówno pod kątem fizycznym jak i psychicznym. Rzeczywistość jest jednak inna. Wolontariat to zarówno pomoc potrzebującym, jak również działania w obszarze kultury, sportu, edukacji, ekologii, na rzecz zwierząt.

Budując więc program wolontariatu i promując go wśród potencjalnych wolontariuszy trzeba pokazywać różnorodne możliwości działania – najlepiej robić to na przykładach.

To co jest charakterystyczne dla seniorów – to fakt, że większość z nich nie nazywa siebie wolontariuszami. Z naszego doświadczenia z pracy wśród seniorów wynika, że ponad połowa z nich działała w ostatnim czasie na rzecz swoich sąsiadów. Robili to bezpłatnie, dobrowolnie i poza jakimkolwiek systemem zorganizowanego wolontariatu. Jak widać osoby starsze chcą być potrzebne, robić coś na rzecz innych. I to, mówiąc dosadnie, musimy wykorzystać jako organizatorzy działań społecznych.

Znalezienie wolontariuszy 60+ do zorganizowanych projektów jest niestety trudne. Ponad połowa polskich seniorów była gotowa robić coś dla innych, ale dane te oznaczają, że niestety druga połowa osób 60+ raczej tego nie robi – ludzie ci ograniczają aktywność społeczną, skupiają się na życiu rodzinnym, w ogromnej części popadają w samotność. A z samej grupy aktywnych nie wszyscy mają zdrowie czy motywacje by podjąć wyzwania zorganizowanego wolontariatu.

Drugą formą angażującą seniorów w wolontariat jest ich praca na rzecz organizacji i instytucji. Seniorzy, którzy współdziałają przy inicjatywach senioralnych dostrzegają szersze

możliwości działania. Bardzo często wybierają te formy akcyjne, w których można wspierać różnorodne wydarzenia. Gdy zaakceptują uczestnictwo w tych działaniach, chętniej udzielają się jako wolontariusze bardziej regularnie, czyli w ramach wolontariatu długoterminowego.

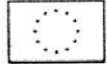
Warto jednak pamiętać, że seniorzy to osoby, które mają swoje oczekiwania względem wolontariatu, a ich niespełnienie odpycha od całej idei społecznej pracy. Dlatego przed rozpoczęciem działań z seniorami jako wolontariuszami wskazane jest szkolenie wprowadzające z zasad wolontariatu (takie szkolenie zostało zaproponowane i przeprowadzone w naszego modelu). Działania takie w znacznym stopniu ułatwią i usprawnią pracę w przyszłości.

Dodatkowo trzeba mieć dobrze określone zadania, zdawać sobie sprawę z pewnych ograniczeń, a zarazem umiejętnie wykorzystać ogromny potencjał seniorów. Ważne, aby mieć indywidualne podejście do wolontariusza, dostosować ofertę i działanie do jego możliwości oraz poświęcić trochę czasu na to, by móc wspólnie dopracować plan działań. Organizowanie wolontariatu to dla instytucji odpowiedzialna praca, która wymaga przemyślenia na co najmniej kilku poziomach.

Pomimo, że ogólnopolskie badania dotyczące wolontariatu wskazują, że seniorzy to grupa najmniej zaangażowana w działania wolontariackie, to trzeba mieć świadomość, że dążenia do zmiany tego stanu to pewien trend i konieczność zarazem. Nasze społeczeństwo się starzeje i musimy dostosowywać zarówno metody jak i ofertę wolontariatu pod nowe grupy wiekowe. Z naszego doświadczenia wiemy, że to dość długi i trudny proces, ale taki, który na pewno w długofalowym wymiarze się opłaca.

6. Wolontariat czy pomoc sąsiedzka?

Jednym z założeń naszego Modelu pracy z osobami zależnymi i ich opiekunami było promowanie idei pomocy sąsiedzkiej. Sąsiedzkie usługi opiekuńcze mogą stanowić jedno z narzędzi aktywizacji i wsparcia w polskim systemie opiekuńczym. Wskazują na to zarówno doświadczenia krajowe, jak i zagraniczne. Rozwiązania stosujące usługi sąsiedzkie w zakresie opieki nad seniorami utrwalają lokalne więzi oparte na wzajemności i zaufaniu oraz przyczyniają się do odbudowy małych wspólnot i wzmacniania poczucia wspólnego losu. Są także efektywną opieką zastępczą tam, gdzie opieka instytucjonalna może nie dotrzeć. Duże

znaczenie ma to zwłaszcza na wsi i małych miasteczkach, gdzie szersze wsparcie dociera w mniejszym zakresie lub nie dociera w ogóle.

Sąsiedzkie usługi w zakresie opieki nad osobami starszymi rozumiane są przez nas jako nieprofesjonalne, oddolne i spontaniczne działania samopomocowe, których zasadą funkcjonowania jest wzajemność oraz zaufanie budowane w toku codziennego życia. Na czoło wysuwają się tutaj samorzutność tworzenia się takich sieci interakcji i działań opiekuńczych oraz ich związek z lokalnymi relacjami powstałymi w obrębie przestrzeni sąsiedzkiej. Jeśli chodzi o to ostatnie, relacje sąsiedzkie zanikają, wspólnoty lokalne na nich oparte rozwiązują się, a zaufanie ulega atrofii. Stąd też refleksja nad sąsiedzkimi usługami opiekuńczymi wydaje się istotna, ważna i konieczna. W tym kontekście warto pamiętać, że środowiska lokalne, w tym sąsiedzkie, stanowią niejako naturalną barierę przed wykluczeniem, są rezerwuarem wsparcia i chronią narażonych na poczucie odrzucenia seniorów przed izolacją i alienacją społeczną.

Jedną z form inwestycji w usługi opiekuńcze oraz jednym z narzędzi ich rozwijania jest wykorzystanie sieci sąsiedzkich funkcjonujących w bezpośredniej bliskości (w miejscu zamieszkania) niesamodzielnymi seniorów. Oddolne działania samopomocowe uznawane są przez nas za najgłębiej zakorzenioną w tradycji ideę opiekuńczą, które podtrzymują i rozwijają lokalne więzi społeczne oraz aktywizują niesamodzielnymi seniorów. Uważają rozwój takich usług za zgodny z ideą subsydiarności (podejmowanie i wspieranie przez państwo działań na możliwie „najniższych” poziomach najbliższych obywatelowi). Kwestie formalne sąsiedzkich usług szczegółowo zostały omówione w Rządowym Programie na rzecz Osób Starszych realizowanym w latach 2014-2020 – „Sąsiedzkie usługi opiekuńcze – idea i standardy”. Ich głównym celem było wypracowanie standardów jakości usług opiekuńczych, z których mogłyby korzystać gminy, w których dana usługa opiekuńcza jest zakontraktowana.

Według Eurostatu w Polsce w 2014 roku co drugą osobę po 60. roku życia można uznać za niepełnosprawną biologicznie. Co trzeciej osobie w wieku 70-79 lat sprawiają problem podstawowe czynności, np. robienie zakupów. Z wiekiem trudności te narastają. W Polsce istnieje rodzinny system opieki nad seniorami oraz kompensacyjny system opieki państwowej. Oznacza to, że jeśli rodzina zawodzi lub jest niewydolna, do działania wkraczają instytucje państwa. Dlatego należy wymienić tutaj inne modele opieki – model szczególności, model uzupełnienia oraz model komplementarności. W Polsce władze dążą do wprowadzenia i

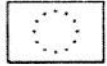

utrwalenia hierarchicznego modelu kompensacyjnego. Zakłada się, że należy odchodzić od form instytucjonalnych, całodobowych na rzecz różnorodnych form instytucjonalnych, w tym wolontariatu opiekuńczego, dziennych domów opieki, usług sąsiedzkich oraz samopomocy. Niestety ani całościowy system pomocy, ani jego projekt nie istnieją. Działania instytucji oraz wsparcie oddolnych form wsparcia są niezintegrowane oraz niewystarczające. Poza tym dostępność pomocy społecznej jest niska, choć regionalnie zróżnicowana. Okres oczekiwania na miejsce w domu opieki może wynosić do 3 lat⁴.

Należy tutaj zwrócić uwagę na fakt, iż brak instytucjonalnego wsparcia dla oddolnych inicjatyw w zakresie opieki. Omawiając modele funkcjonowania systemu usług opiekuńczych, należy oddzielić rodzinę od państwa, które w modelu realizowanym przez polskie władze raczej się nie uzupełniają. W zakresie wsparcia inicjatyw sąsiedzkich i krewniaczych dodatkowy akcent pada na brak wsparcia przez państwo istniejącej sieci samopomocy. Co istotne, sieć ta w powiązaniu z rodziną ma być podstawą polskiego modelu opartego o hierarchię kompensacyjną. Brak wsparcia i deprywacja potrzeb powodują, że jedyną drogą do ich zaspokojenia pozostaje – zamknięty dla większości seniorów – prywatny rynek opieki oraz często niewydolna i przeciążona rodzina. Czynnikiem dodatkowo ograniczającym samowystarczalność rodzin w zakresie usług opiekuńczych jest spadek liczby członków rodziny oraz zwiększona mobilność (wyjazdy za pracą itp.).

Rozróżnienie na pomoc sąsiedzką i zakontraktowaną usługę ma nie tylko sens metodologiczny, ale i stanowi wyjście naprzeciw oczekiwaniom społecznym. Jeśli stan osoby domaga się opieki stałej, profesjonalnej i świadczonej regularnie, wówczas nie mówimy już o pomocy sąsiedzkiej, ale o usłudze zakontraktowanej i profesjonalnej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, zakres usług opiekuńczych obejmuje zaspokajanie podstawowych potrzeb życia codziennego, opiekę higieniczną oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Celem tych usług jest zapewnienie samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania, aby nie była konieczna całodobowa opieka instytucjonalna. O sąsiedzkiej usłudze opiekuńczej można więc mówić po spełnieniu kilku warunków: jeśli osoba opiekująca się seniorem mieszka w sąsiedztwie, zna potrzebującego, cieszy się jego zaufaniem i została przez tę osobę wskazana i

⁴ Rządowy Program na rzecz Osób Starszych realizowanym w latach 2014-2020 – „Sąsiedzkie usługi opiekuńcze – idea i standardy”.

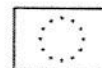

zaakceptowana w roli opiekuna, jest akceptowana przez członka rodziny, jeśli dana usługa ma charakter wytchnieniowy lub zastępczy.

Jeśli chodzi o odbiorców usług opiekuńczych, można stwierdzić, że nie są nimi jedynie same osoby niesamodzielne, ale także ich rodziny, szczególnie jeśli mowa jest o pomocy wytchnieniowej. Jest to szczególnie istotny element przy definiowaniu usług opiekuńczych, gdyż stałym problemem rodzin jest brak możliwości godzenia pracy zarobkowej z opieką nad osobą niesamodzielną, co umożliwia właśnie opieka wytchnieniowa. Jest ona niezbędna również w sytuacji dużego oddalenia miejsca zamieszkania od instytucji pomocowej, szczególnie na terenach wiejskich oraz w sytuacji opieki potrzebnej poza godzinami pracy opiekunek środowiskowych, a także wtedy, gdy stan seniora jest zmienny i do niego trzeba dostosować porę dostarczenia usługi.

Zakres usług opiekuńczych wykonywanych przez sąsiadów pokrywa się z tym wykonywanym przez opiekunki środowiskowe, przy czym wyłączone są z tego pierwszego specjalistyczne zabiegi i usługi oraz zaawansowane działania porządkowe. Wymiar czasowy usług jest negocjowany indywidualnie w zależności od potrzeb beneficjenta i możliwości opiekuna. Nadzór nad stosowaniem sąsiedzkiej formy opieki może być sprawowany poprzez wizyty np. pracownika socjalnego (w przypadku prowadzenia usługi przez OPS) raz w miesiącu, obsługującego dany rejon oraz poprzez niezapowiedziane wizyty kontrolne. Sytuacje trudne lub problematyczne mogą być zgłaszane telefonicznie lub bezpośrednio przez członków rodziny lub osobę niesamodzielną.

W przypadku naszego Modelu pracy z osobami starszymi, zależnymi katalog zakresu usług i pomocy sąsiedzkiej obejmował m.in. zakupy, drobne prace porządkowe, pomoc w prowadzeniu gospodarstwa domowego, pomoc w wizytach u lekarza. Ale przede wszystkim jest to zapewnienie codziennego towarzystwa, rozmowa lub wspólny spacer (w przypadku osób zależnych, które są sprawne fizycznie). Z zakresu usług wyłączone zostały usługi pielęgnacyjne, a ich konkretny zakres był ustalany indywidualnie. Nad sprawnym przebiegiem zaproponowanej usługi czuwali Mentor wolontariuszek i Specjalista ds. wsparcia opiekunów osób zależnych.

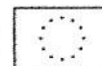
7. Mentoring Wolontariuszek

Mentoring jako narzędzie pracy, w bardzo małym stopniu był stosowany i testowany w odniesieniu do wolontariuszy, którzy jednocześnie są seniorami. Mentoring jest procesem, którego celem jest wzmocnienie klienta oraz wspieranie go w samodzielnym dokonywaniu zamierzonej zmiany w oparciu o własne odkrycia, wnioski i zasoby. **Mentoring Senioralny**, innowacyjna forma wsparcia osób starszych, zależnych, wiodąca część naszego Modelu. Mentoring nie polega na tym, aby kogoś kształtować, lecz wspierać, pomagać i towarzyszyć w procesie rozwoju. To sztuka ułatwienia drugiej osobie działania i uczenia się. Spotkania, które odbywały się będą w ramach Innowacji Społecznej „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” – Kompleksowe wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej na obszarach wiejskich umożliwiło zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych dla działania w zakresie wsparcia osób starszych w rozwiązywaniu ich problemów i osiąganiu rozwojowych celów, aktywowania ich do udziału w życiu społecznym i kulturalnym. Pozwoliło osobą starszym uprościć swoje życie i cieszyć się chwilą, przekroczyć swoje ograniczenia, lepiej zorganizować swój potencjał, świadomie kierować swoim życiem rodzinnym i osobistym, lepiej realizować swój potencjał co podniosło ich samozadowolenie i satysfakcję z życia.

W mentoringu cel procesu ustala wyłącznie mentorowany wraz z Mentorem. Generalnie cel mentoringu odzwierciedla potrzeby rozwojowe danej osoby, odniesione do budowania jej kluczowych zasobów takich jak: wiedza i doświadczenie zawodowe, umiejętności społeczne, inteligencja emocjonalna. Relacja z mentorem nie ma charakteru kontraktu na nabycie określonych umiejętności w ustalonym z góry czasie. Ramy czasowe mentoringu są bardziej elastyczne i uzależnione od aktualnych potrzeb mentorowanego, zaś sam proces może trwać nawet kilka lat. Jest to relacja długoterminowa.

7.1. Wspieranie klienta

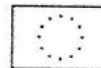
Element wiedzy i doświadczenie jest fundamentem procesu mentoringu z dwóch powodów. Po pierwsze, biorąc pod uwagę długość i bardzo personalny charakter całego procesu, mentoring ma z reguły większą psychologiczną „głębnię” niż Coaching. Gdy Coach

wspiera klienta w odnalezieniu odpowiedzi jak skuteczniej dojść do określonego celu, mentor pomaga odpowiedzieć na pytanie jakie są moje autentyczne cele (zawodowe, życiowe), co jest dla mnie w nich ważne i kim staję się w tej życiowej podróży. Wspieranie drugiej osoby przy pracy na tak personalnym poziomie wymaga dużego doświadczenia życiowego i psychologicznej wiedzy. Osobista wiedza i doświadczenie są fundamentem bezpiecznej i wspierającej relacji w pracy mentora. Umiejętne wykorzystywanie wiedzy i doświadczenia, i dzielenie się nimi w celu rozwoju wewnętrznej mądrości drugiej osoby, jest drugim aspektem mentoringu, gdzie obie te cechy są fundamentem całego procesu. Mentor wykorzystuje swoją wiedzę, doświadczenie i płynącą z nich intencję, by wspierać proces poszukiwań i refleksji klienta za pomocą często trudnych, dotyczących podstawowych spraw pytań. Pytania te często prowadzą klienta do zobaczenia swojej sytuacji, czy problemu z zupełnie nowej perspektywy. Tworząc nową perspektywę, otwierają tym samym nowe możliwości działania i rozwoju. Mentor będzie jednak sięgał bezpośrednio do swojej wiedzy i doświadczenia, wspierając mentorowanego, gdy ten np. pominie w swoich opcjach działania ważną możliwość lub ryzyko. Mentoring znajduje natomiast zastosowanie w tych wszystkich sytuacjach, gdzie kluczowe jest wspieranie rozwoju drugiej osoby w kontekście dzielenia się wiedzą i doświadczeniem. Celem mentoringu jest rozwijanie „praktycznej mądrości”.

7.2. Praktyka

Praca z mentorem jest niezastąpioną metodą pracy w tych wszystkich sytuacjach, gdy wiedza, doświadczenie i wynikająca z nich osobista intuicja mogą wesprzeć i wzbogacić indywidualne zasoby klienta. Takie wsparcie ma zawsze charakter niedyrektywny- niczego nie nakazuje, bądź zaleca. Jest natomiast propozycją, by popatrzeć się wspólnie na jakiś może niedostrzeżony element sytuacji, bądź niezamierzony skutek. Czasami takie wsparcie to pokazanie innej perspektywy oceny sytuacji, przedstawienie modelu jakiegoś zjawiska, bądź pytanie o ocenę pominiętego ryzyka. Świadomość dodatkowej „asekuracji” zapewnia poczucie bezpieczeństwa niezbędne do wolnych od lęku przed błędem i oceną poszukiwań, rozwijających kreatywność i dociekliwość, prowadzących do nowej wiedzy. W tym wymiarze Mentoring jest procesem bardzo osobistym, wymagającym od obu uczestników dużej dozy wzajemnego zaufania i szacunku. Rozwijanie tych wartości w relacji z drugim człowiekiem,

umożliwia wolne od obaw otwieranie się na własne słabości i ograniczające bariery przekonań, tak by móc je później przekraczać na drodze rozwoju.

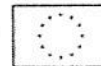
Założeniem Modelu „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” – Kompleksowe wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej na obszarach wiejskich.” była realizacja wsparcia w postaci Mentoringu. Niemniej jednak zastosowanie tej metody jest zależne od kilku czynników. Najważniejszym warunkiem jest fakt, iż uczestnik musi być na niego gotowy i w pełni świadomy procesu, któremu się poddaje. Jest to również metoda wymagająca od uczestnika skupienia, zaangażowania, a przede wszystkim gotowości do zmiany.

8. Rekomendacje i uwagi

Podczas realizacji Modelu „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” – Kompleksowe wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej na obszarach wiejskich. nie przewidziano działań ewaluacyjnych po stronie Grantobiorcy⁵. Niemniej jednak wszystkie uwagi zgłaszane zarówno przez uczestników jak również personel zaangażowany w testowanie zostały zebrane i zapisane, czego efektem jest niniejsze opracowanie. Zgłaszanie uwag przez uczestników następowało bezpośrednio podczas odbioru wsparcia, dodatkowo wszyscy uczestnicy byli zachęceni przez personel do swobodnego wypowiedzenia się na temat naszej innowacji. Założeniem naszym było stworzenie takich warunków, aby każdy uczestnik stał się świadomym „kreatorem” i modyfikatorem naszego pomysłu.

Na podstawie zebranych opinii i uwag śmiało możemy stwierdzić, że projekt pn. „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” – Kompleksowe wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej na obszarach wiejskich.” został oceniany i przyjęty bardzo pozytywnie zarówno przez wolontariuszki, opiekunów osób starszych jak również przez same osoby zależne. Warto zaznaczyć, że dotyczy to zarówno poziomu realizacji założeń projektu (wskaźniki, dotrzymanie harmonogramu), jak i jego tempa, a także efektów działań merytorycznych. Dodatkowo cele projektu ocenione zostały jako zgodne z rzeczywistymi potrzebami osób starszych z terenów wiejskich.

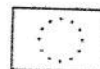
⁵ Działania takie wynikały z regulaminu konkursowego.

Mimo, że projekt odpowiada na potrzeby, nie zaspokaja ich jednak w pełni. Warto zauważyć tutaj, iż zaproponowane rozwiązanie nie jest też odpowiedzią na wszystkie bolączki osób starszych. Nie powinno też być kierowane do każdego seniora. Podczas testowania dało się zauważyć, iż projekt naszego pomysłu wymaga od uczestników dużego zaangażowania i pełnego uczestnictwa. Z drugiej strony zaproponowane wsparcie (np. w postaci Mentoringu Senioralnego) zmusza do pełnego uczestnictwa, przy pełnej świadomości potrzeb, potencjału i możliwości uczestnika. Z założenia Model „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” – Kompleksowe wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej na obszarach wiejskich.” jest metodą pracy z osobą starszą na terenach wiejskich i innych słabo zurbanizowanych lub z utrudnieniami komunikacyjnymi. Celem naszym było stworzenie takiego wsparcia, które przede wszystkim stworzy **sprawniejszy, kompleksowy system aktywizacji i wsparcia seniorów, co przekłada się na jakość życia starszej generacji**. Niemniej jednak dopiero realizacja wsparcia pełnego pozwala lepiej ocenić rzeczywisty zakres potrzeb beneficjentów. Przy równoczesnym założeniu, iż odpowiada na zdiagnozowane potrzeby beneficjentów.

Powodzenie projektu i osiągnięcie wysokich wyników jest w znacznym stopniu zależne od odpowiedniej współpracy całego zespołu. Dlatego wskazanie jest, aby projekt zarządzany był i koordynowany przez jedną do tego wyznaczoną osobę. Jest to element niezbędny do sprawnego funkcjonowania projektu, każdego projektu. Osoba ta, oprócz koordynacji zadań merytoryczno – administracyjny odpowiedzialna była by m.in. za odpowiednią komunikację między specjalistami. Podczas testowania zauważono, iż wsparcia takie jak „Szkolenie z pierwszej Pomocy Przedmedycznej” jest niezbędnym elementem takiego przedsięwzięcia, zostały utrwalone i wzbogacane podczas „Szkolenia dla opiekunów osób starszych i zależnych” Oba szkolenia wzajemnie na siebie wpływają i się uzupełniają. Z kolei wsparcie oferowane przez Mentora ma niebagatelny wpływ na utrzymanie motywacji w procesie zmiany w powyższych dziedzinach. Podobne zależności można by wymieniać dłużej, ważne jest jednak o właściwy przepływ informacji pomiędzy specjalistami i możliwość reagowania w sytuacjach problemowych. Dodatkowo takie działania mają wpływ na poczucie bezpieczeństwa i komfort wchodzenia w projekt jego beneficjentów.

Projekty tego rodzaju powinny zakładać dłuższą perspektywę czasową, ze względu na swoją złożoność, funkcjonalność zaoferowanego beneficjentom wsparcia, oraz wymagania związane z dokumentowaniem ich przebiegu. Zaproponowano wydłużenie czasu trwania

edycji do 12 miesięcy, przy czym należy pamiętać, iż jednorazowe działania dają efekt krótkoterminowy.

Przedstawiciele kadry merytorycznej sygnalizowali, że dokumentacja obowiązująca w projekcie powinna być zminimalizowana do minimum. Mogłoby to pozwolić uniknąć frustracji osób uczestniczących podczas realizacji projektu. Dodatkowo warto też zastanowić się nad ścieżką postępowania w sytuacjach losowych (np. pogorszenia się stanu zdrowia beneficjenta, śmierć członka rodziny itp.), która niejednokrotnie wymusza przerwanie lub zawieszenie wsparcia, a tym samym zweryfikowanie harmonogramu działań, którymi jest obejmowany.

Kolejnym aspektem wartym uwagi jest większe zindywidualizowanie wsparcia dla beneficjentów. W projekcie takie samo wsparcie (pod względem liczby godzin i rozłożenia wsparcia w czasie) było zaplanowane dla wszystkich beneficjentów. Tymczasem okazało się, że mają oni różne potrzeby i oczekiwania. Można to rozwiązywać poprzez określenie minimum wsparcia poszczególnych specjalistów na osobę, z pozostawieniem puli do dyspozycji na potrzeby specjalne. W związku z tym warto prowadzić diagnozę funkcjonalną dla każdego z uczestników, zaraz po zrekrutowaniu go do projektu. Diagnoza mogłaby zawierać plan działania dla beneficjenta, z wyszczególnieniem, jakiego wsparcia potrzebuje, w jakim okresie, z rozpisaniem wstępnego harmonogramu.

9. Korzyści dla potencjalnych użytkowników Modelu „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” – Kompleksowe wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej na obszarach wiejskich.

9.1. Korzyści dla uczestników Modelu

- a) Udział w nowym, innowacyjnym projekcie, możliwość rzeczywistego kreowania i zgłaszania uwag i wniosków,
- b) Pełne korzystanie ze wszystkich form wsparcia oferowanych w projekcie, co w znacznym stopniu wpłynęło na polepszanie jakości życia uczestnika,

- c) Sprawniejszy, kompleksowy system aktywizacji i wsparcia seniorów, co przekłada się na jakość życia starszej generacji.
- d) Poprzez realny wpływ na przebieg projektu, poprawa jakości świadczonych usług, poziomu bezpieczeństwa socjalnego uczestnika, a także włączenie się seniorów w życie społeczne.
- e) Wzrost świadomości swojego potencjału, potrzeb i wartości.

9.2. Korzyści dla organizacji wdrażającej model

Poprzez możliwość wdrażania i uczestniczenia w Modelu „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” – Kompleksowe wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej na obszarach wiejskich.” Organizacje pozarządowe i inne instytucje mogą odnieść następujące korzyści:

- a) Posiadając fundusze przeznaczone na eksperymenty i innowacje, organizacje pozarządowe i inne organizacje czy urzędy mogą chętniej angażować się i częściej próbować nowych rozwiązań w zakresie świadczenia usług nie tylko dla seniorów.
- b) Nowe kontakty, nowi partnerzy. Angażowanie się w innowację społeczną pozwala nawiązywać nowe relacje, partnerstwa i koalicje na szczeblu lokalnym i regionalnym, pozwalające na zwiększenie zasobów dostępnych w danej usłudze lub praktyce, zaspokojenie potrzeb. Pozwala to na zwiększenie kapitału społecznego wszystkich zaangażowanych podmiotów i społeczności lokalnej, w której powstają te partnerstwa. W ten sposób podnosi się znaczenie każdego z zaangażowanych partnerów, pozwalając im na odnalezienie wspólnego interesu i poszerzenie efektów współpracy poza konkretne rozwiązanie.
- c) Poprawa jakości i wydajności usług. Innowacja społeczna otwiera możliwości docierania z usługami do potrzebujących, szczególnie w zaniedbanych społecznościach, które nie mają wsparcia w innych strukturach (np. w przypadku poszerzania opieki domowej na obszarach wiejskich). Pomaga to odpowiedzieć na potrzeby, które nie były wcześniej lub były zaspokajane tylko częściowo i niewystarczająco. Pozwala to na zaspokajanie potrzeb beneficjentów bardziej odpowiednimi i lepszej jakości metodami

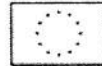

- (np. przejście od opieki domowej nad osobami starszymi do połączenia opieki domowej z ośrodkami dziennymi).
- d) Nowe perspektywy i nowe wyzwania. Innowacja społeczna stymuluje kreatywność, rozwiązywanie problemów i nieszablonowe myślenie, oferując alternatywne wobec skostniałych i często nieefektywnych metod biurokratycznych rozwiązania problemów.
 - e) Wzmocnienie roli NGO jako innowatorów. Innowacje społeczne poprawiają widoczność i reputację wiodących NGO, dając im silniejszy głos i otwierając przed nimi drzwi do bardziej znaczącego wpływu w zakresie rzecznictwa i promowania zmian polityki. Może to stanowić bodziec do powstania nowego przywództwa w ramach społeczeństwa obywatelskiego i nowych sojuszy, tworząc koalicje w czasach, gdy brakuje nam „wielkich ruchów społecznych”.
 - f) Poprawa widoczności problemów i działań, które w przeciwnym wypadku nie byłyby uwzględniane w procesie tworzenia polityki. Innowacyjne praktyki w zakresie redukcji ubóstwa i wspomagania integracji społecznej pozwalają na wzrost świadomości pewnych kwestii, które wcześniej były ukrywane lub zaniechane. Skuteczna i znacząca innowacja społeczna umożliwi rozpoczęcie debaty na temat szerszych potrzeb społecznych wymagających zaspokojenia.

10. Zakończenie

Misją, jaką postawili sobie realizatorzy projektu, była próba reintegracji społecznej osób starszych, 60 + z terenów wiejskich poprzez zaproponowanie im wsparcia w postaci kompleksowego systemu pomocy i opieki. Cel ten był trudnym wyzwaniem. Zmierzyły się z nim różne środowiska: osoby starsze – uczestnicy, ich rodziny i opiekunowie, organizacje i osoby świadczące podobne wsparcie na terenie naszej gminy.

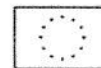
Dzięki ich zaangażowaniu, wytrwałości i konsekwencji projekt odniósł sukces i okazał się dużym osiągnięciem. Z powodzeniem można uznać, że korzyści wynikające z osiągniętych rezultatów znacznie przekroczyły oczekiwania projektodawców. Działania podejmowane w celu aktywizacji społeczno-zdrowotnej osób starszych z terenów wiejskich stanowiły przykład przełamania stereotypów. Projekt ten wpisał się w szerszy proces zmian myślenia

o osobach starszych oraz o ich uczestnictwie w życiu społeczeństwa lokalnego. Możliwość uczestnictwa w podobnych inicjatywach jest dla osób starszych szansą na zaspokojenie dążenia do rozwoju osobistego i niezależności finansowej. Natomiast prawo do samostanowienia i aktywność społeczna jest istotnym aspektem godnego życia i wyrównywania szans. Z powyższego wynika, iż użyteczność projektu należy określić jako wysoką. Warto podkreślić, że wpłynął on pozytywnie na sytuację beneficjentów zarówno na poziomie ich funkcjonowania społecznego, jak i aktywności życiowej. Zmiana dotyczy wszystkich uczestników, dla których udział w projekcie stał się niejednokrotnie przyczynkiem do zmiany postrzegania własnej osoby, a także pozwolił spojrzeć na nie w innym świetle osobom z ich bliższego i dalszego otoczenia. Ze względu na szeroki „wachlarz wsparcia” i dobór specjalistów, każdy z seniorów mógł z niego skorzystać w stopniu dla siebie najbardziej korzystnym i dogodnym. Niemniej jednak należy tutaj zaznaczyć, iż to wyłącznie uczestnik decyduje czy wsparcie, które do niego dociera jest przez niego wykorzystywane. Dało się również zauważyć, iż każde wsparcie, które jest darmowe (uczestnik nie ponosi kosztów) nie jest doceniane w podobnym stopniu jak wsparcie, za które musi zapłacić.

Podobnie wysoko należy ocenić efektywność projektu, ze względu na osiągnięcie, Podczas realizacji projektu Stowarzyszenie Na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego KLUCZ o/Pałecznicza i wszyscy specjaliści zaangażowani w realizację byli szczególnie wyczuleni na potrzeby naszych uczestników. Dlatego też, naszym pragnieniem było stworzenie zakresu wsparcia daleko wychodzącego poza ofertę proponowaną w ramach projektu. Na przykład udało się zaktywizować społecznie kilku uczestników. Uczestnicy aktywnie uczestniczą w aktywnych formach oferowanych przez inne organizację (udział w świetlicach międzypokoleniowych). Wszystkie powyższe działania wskazują na konieczność kontynuacji wsparcia dla seniorów. Pojawia się tutaj sytuacja, w której uczestnicy po jego zakończeniu zostają niejednokrotnie sami, powoduje to u nich niezrozumienie i frustrację. Wskazuje to na potrzebę z jednej strony działań na rzecz zapewnienia wsparcia systemowego, z drugiej w okresie przejściowym rozważenie takiej organizacji wsparcia projektowego, które pozwoli tym osobom uczestniczyć w kolejnych edycjach lub projektach, by nie tracić wypracowanych rezultatów w zakresie aktywizacji społecznej i zdrowotnej.

W wypowiedziach na temat jakości, kadra merytoryczna podkreślała, że konieczne jest zapewnienie wsparcia systemowego po zakończeniu projektu, gdyż brak ciągłości wsparcia jest

dla osób starszych niezrozumiały i budzi ich frustrację. Większość osób starszych uczestniczących w testowaniu przyznała, że dzięki projektowi nauczyła i dowiedziała się o nowych rzeczach, co potwierdzili również specjaliści.

Zdaniem osób starszych, a także osób zaangażowanych pośrednio (rodziny) poprawiły się dzięki projektowi: umiejętności społeczne uczestnika, takie jak nawiązywanie kontaktu z innymi ludźmi, umiejętności słuchania, panowania nad smutkiem, gniewem i złością, samodzielnego robienia codziennych rzeczy.

Zwracano jednak uwagę, że udzielane w ramach projektu wsparcie nie jest wystarczające w stosunku do rozmiarów zdiagnozowanych potrzeb – tzn. seniorzy potrzebują bardziej kompleksowego, trwającego dłużej programu, osoby starsze zależne (zwłaszcza z niepełnosprawnościami) potrzebują rozwiązań systemowych, które pozwolą kontynuować rozpoczęte w ramach projektu działania z zakresu aktywizacji społecznej.

Pełne uczestnictwo w życiu społecznym lokalnego środowiska daje osobom starszym możliwość podejmowania codziennych decyzji, inicjowania kontaktów społecznych i rozwijania umiejętności samodzielnego życia. Dzięki jak najdłuższej aktywności społecznej wzrasta też status społeczny osób starszych. Myślenie o osobach starszych jako o samodzielnych, autonomicznych, niezależnych jednostkach przyjmuje się bardzo powoli, zwłaszcza na terenach wiejskich. Coraz wyraźniej uświadamiamy sobie, że bez specjalnych instrumentów wsparcia, które pozwolą nie tylko na uzyskanie, ale też na utrzymanie ich w najlepszej kondycji psycho-fizycznej, nie odniesie się sukcesu w tym zakresie.

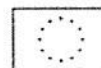
Wychodząc z założenia, iż realizowane w projekcie działania powinny dostarczać rzetelnych informacji o sposobach efektywnej, zbilansowanej i racjonalnego wykorzystania funduszy przeznaczonych na wspieranie osób starszych realizatorzy projektu dzielą się zdobytą wiedzą, czego efektem jest niniejsza publikacja. Intencją jego powstania było przekonanie, że warto dołożyć wszelkich starań, aby pokazać, że wolontariat i pomoc sąsiedzka osób starszych z terenów wiejskich jest możliwa. Trudno zaś wskazać lepszą jej formę niż wprowadzenie osób starszych ponownie do środowiska. Korzyści z tego wynikające są bez wątpienia obopólne. Z jednej strony, stwarzają szansę usamodzielnienia się osób starszych i przełamania stereotypów dotyczących ich dysfunkcji, a z drugiej, poznania ludzi, którzy pomimo swoich ograniczeń wykazują ponadprzeciętną motywację do osiągnięcia pełnej wartości życia.

Do końcowego Modelu „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” – Kompleksowe wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej na obszarach wiejskich” Zostały dołączone wszystkie wypracowane dokumenty, które dla mogą w przyszłości ułatwić wdrożenie podobnego modelu.

11. Wykaz definicji

Definicje użyte w niniejszym Modelu Koncepcji Funkcjonowania „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” – Kompleksowe wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej na obszarach wiejskich.” oznaczają:

- 1) Program operacyjny - Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego,
- 2) Projekt grantowy - projekt, o którym mowa w art. 35 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 pn. Chcemy pracować – Innowacje w zakresie usług opiekuńczych dla osób zależnych” finansowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014 – 2020.
- 3) Inkubator - Gmina Miasta Radomia, Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej z siedzibą w Radomiu w związku z realizacją projektu „Chcemy pracować – Innowacje w zakresie usług opiekuńczych dla osób zależnych” finansowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014 – 2020.
- 4) Grantobiorca - podmiot publiczny albo prywatny (w tym osoby fizyczne i partnerstwa), wybrany w drodze otwartego naboru ogłoszonego przez Inkubator w ramach realizacji Projektu Grantowego, z którym Inkubator zawarł Umowę o powierzenie Grantu,
- 5) Grant - środki finansowe Programu Operacyjnego, które Inkubator powierzył Grantobiorcy, na podstawie Umowy o powierzenie Grantu,
- 6) Wnioskodawca - podmiot, który złożył Wniosek o przyznanie Grantu,
- 7) Wniosek o przyznanie Grantu – wniosek składany w naborze ogłoszonym przez Inkubator w celu uzyskania Grantu,

- 8) Osoba zależna - osoba która ze względu na podeszły wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność wymaga opieki lub wsparcia związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego,
- 9) Uczestnicy Projektu grantowego - Grantobiorcy oraz Odbiorcy wsparcia,
- 10) Strona internetowa Inkubatora – strona, na której będą umieszczone informacje na temat Projektu Grantowego, tj. www.chcemypracowc.pl,

12. Skróty

OZ – osoba zależna

IN – Innowacja Społeczna

DSW – Drużyna Srebrnych Wolontariuszek

NGO – organizacje pozarządowe

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Załącznik nr 1

Arkusze spotkań indywidualnych z Mentorem

w ramach Innowacji Społecznej

„Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” –

Kompleksowe Wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej dla Osób Zależnych na terenach wiejskich

Imię i nazwisko uczestnika projektu

I.p.	Data spotkania	Czas trwania (w godzinach)	Podpis uczestnika	Podpis Pracownika
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				

Załącznik nr 2

Arkusz spotkań indywidualnych z Specjalistą ds. Indywidualnego wsparcia opiekunów osób zależnych

w ramach Innowacji Społecznej

„Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” –

Kompleksowe Wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej dla Osób Zależnych na terenach wiejskich

Imię i nazwisko uczestnika projektu

l.p.	Data spotkania	Czas trwania (w godzinach)	Podpis uczestnika	Podpis Pracownika
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				

Załącznik 3

Arkusz odbioru indywidualnego wsparcia świadczonego przez Wolontariusza

**w ramach Innowacji Społecznej „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” –
Kompleksowe Wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej dla
Osób Zależnych na terenach wiejskich**

Imię i nazwisko Wolontariusza

Imię i nazwisko Osoby Zależnej

I.p.	Data spotkania	Czas trwania (w godzinach)	Podpis Osoby Zależnej/opiekuna OZ*	Podpis Pracownika
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

* Wybrać właściwe (w przypadku braku możliwości podpisu przez osobę zależną podpisuje opiekun Osoby zależnej)

Załącznik nr 4

DEKLARACJA UCZESTNICTWA OPIEKUNA OSOBY ZALEŻNEJ

Innowacja społecznej „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” – Kompleksowe wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej dla osób zależnych na terenach wiejskich

DANE OPIEKUNA OSOBY ZALEŻNEJ:
Imię i nazwisko:
Wiek w chwili przystąpienia do IS:.....
Wykształcenie:.....
Adres zamieszkania:
.....
Kontakt: tel. e-mail
DANE OSOBY ZALEŻNEJ
Imię i nazwisko:
Wiek w chwili przystąpienia do IS:.....
Wykształcenie:.....
Niepelnosprawność
Adres zamieszkania:
.....
Kontakt: tel. e-mail
Deklaruję udział w Innowacji Społecznej „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” – Kompleksowe Wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej dla Osób Zależnych na terenach wiejskich realizowanej przez Stowarzyszenie Na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego KLUCZ o/Pałecznica.

.....
Podpis Opiekuna OZ

1. Oświadczam, że spełniam kryteria kwalifikowalności uprawniające mnie udziału w Innowacji Społecznej „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” określone w Regulaminie rekrutacji i uczestnictwa.
2. Oświadczam, że zapoznałam się z Regulaminem rekrutacji i uczestnictwa w IS „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” i tym samym zobowiązuję się do systematycznego udziału w formach wsparcia.
3. Oświadczam, że zostałam/łam pouczone/a o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą.

.....
(miejsowość, data)

.....
(czytelny podpis Opiekuna OZ)

ZGODA NA PRZETWARZANIE DANYCH OSOBOWYCH: Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych zawartych w niniejszym formularzu na potrzeby związane z wykonywaniem wolontariatu przy realizacji Innowacji Społecznej „**Drużyna Srebrnych Wolontariuszek**” – **Kompleksowe Wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej dla Osób Zależnych na terenach wiejskich** realizowanej przez Stowarzyszenie Na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego KLUCZ o/Palecznica zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 922).

.....
Podpis Opiekuna OZ

PRACA W FORMIE WOLONTARIATU WYKONYWANA JEST BEZPŁATNIE.

OŚWIADCZENIE O WYRAŻENIU ZGODY NA PUBLIKACJĘ WIZERUNKU

Ja niżej podpisany/a, oświadczam, że wyrażam zgodę na nieodpłatną publikację mojego wizerunku w publikacjach w formie tradycyjnej (np. katalogi, foldery, notatki prasowe, wystawy pokonkursowe) i elektronicznej związanych z realizacją Innowacji Społecznej „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek – Kompleksowe Wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej dla Osób Zależnych na terenach wiejskich”, zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawie pokrewnym (Dz. U. z 2006r. nr 90 poz. 631 z późn. zm.)

.....
Miejscowość i data

.....
Czytelny podpis

Załącznik nr 5

DEKLARACJA UCZESTNICTWA WOLONTARIUSZKI

Innowacja Społeczna „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” – Kompleksowe wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej dla osób zależnych na terenach wiejskich

I. DANE WOLONTARIUSZKI:

Imię i nazwisko:

Wiek w chwili przystąpienia do IS:.....

Wykształcenie:.....

Adres zamieszkania:

.....

Kontakt: tel. e-mail

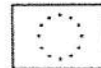
Deklaruję udział w Innowacji Społecznej „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” – Kompleksowe Wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej dla Osób Zależnych na terenach wiejskich realizowanym przez Stowarzyszenie Na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego KLUCZ o/Pałecznica.

.....
Podpis Wolontariuszki

- Oświadczam, że spełniam kryteria kwalifikowalności uprawniające mnie udziału w Innowacji Społecznej „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” określone w Regulaminie rekrutacji i uczestnictwa.
- Oświadczam, że zapoznałam się z Regulaminem rekrutacji i uczestnictwa w IS „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek” i tym samym zobowiązuję się do systematycznego udziału w formach wsparcia.
- Oświadczam, że zostałam/łam pouczony/a o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą.

.....
(miejscowość, data)

.....
(czytelny podpis)

ZGODA NA PRZETWARZANIE DANYCH OSOBOWYCH: Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych zawartych w niniejszym formularzu na potrzeby związane z wykonywaniem wolontariatu przy realizacji Innowacji Społecznej „**Drużyna Srebrnych Wolontariuszek**” – Kompleksowe Wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej dla **Osób Zależnych na terenach wiejskich** realizowanej przez Stowarzyszenie Na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego KLUCZ o/Palecznica zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 922).

.....
Podpis Wolontariuszki

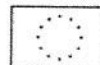
PRACA W FORMIE WOLONTARIATU WYKONYWANA JEST BEZPŁATNIE.

OŚWIADCZENIE O WYRAŻENIU ZGODY NA PUBLIKACJĘ WIZERUNKU

Ja niżej podpisany/a, oświadczam, że wyrażam zgodę na nieodpłatną publikację mojego wizerunku w publikacjach w formie tradycyjnej (np. katalogi, foldery, notatki prasowe, wystawy pokonkursowe) i elektronicznej związanych z realizacją Innowacji Społecznej „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek – Kompleksowe Wsparcie z zakresu wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej dla Osób Zależnych na terenach wiejskich”, zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawie pokrewnym (Dz. U. z 2006r. nr 90 poz. 631 z późn. zm.)

.....
Miejscowość i data

.....
Czytelny podpis

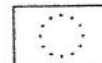

Załącznik nr 6

Karta Wizyty Adaptacyjnej

Innowacji Społecznej - „Drużyna Srebrnych Wolontariuszek”

Ogólne informacje o uczestnikach Innowacji Społecznej						
OPIEKUN			OSOBA ZALEŻNA			
Imię i nazwisko uczestnika			Imię i nazwisko uczestnika			
Adres zamieszkania			Adres zamieszkania			
Wiek			Wiek			
Stopień niepełnosprawności			Stopień niepełnosprawności			
Telefon kontaktowy			Telefon kontaktowy			
Wykształcenie			Wykształcenie			
Przesłanki udziału w Innowacji Społecznej						
☐ Wiek	☐ Choroba	☐ Samodzielnie prowadzi gospodarstwo domowe	☐ Niepełnosprawność	☐ Samotność, wykluczenie społeczne	☐ Inne	
Ogólna sytuacja mieszkaniowa i komunikacyjna uczestników Innowacji Społecznej						
OPIEKUN			OSOBA ZALEŻNA			
Czy uczestnik IS samodzielnie prowadzi gospodarstwo domowe	☐ Tak	☐ Nie	Czy uczestnik IS samodzielnie prowadzi gospodarstwo domowe	☐ Tak	☐ Nie	
Czy uczestnik IS dysponuje własnym lokalem mieszkalnym?	☐ Tak	☐ Nie	Czy uczestnik IS dysponuje własnym lokalem mieszkalnym?	☐ Tak	☐ Nie	

Czy mieszkanie jest wolne od barier architektonicznych	☐ Tak	☐ Nie	Czy mieszkanie jest wolne od barier architektonicznych	☐ Tak	☐ Nie	
Czy uczestnik IS dysponuje własnym środkiem transportu?	☐ Tak	☐ Nie	Czy uczestnik IS dysponuje własnym środkiem transportu?	☐ Tak	☐ Nie	
Indywidualne oczekiwania uczestnika IS:			Indywidualne oczekiwania uczestnika IS:			
Pytania indywidualne do OPIEKUNA						
Na kogo Pan/i może liczyć w przypadku konieczności zastąpienia w opiece nad Osobą Zależną	☐ Rodzina	☐ Sąsiedzi	☐ Znajomi	☐ Usługa zewnętrzna	☐ Nie ma takiej osoby	☐ Odmawiam odpowiedzi
Oddalenie od najbliższego przystanku komunikacji zbiorowej	☐ do 500 m	☐ do 1 km	☐ powyżej 1km	☐ trudno określić		
Jaki przedział godzinowy wizyt indywidualnego wsparcia najbardziej odpowiada Panu/i?	☐ 9.00 – 12.00	☐ 12.00 -15.00	☐ 15.00 – 18.00	☐ 18.00 – 21.00		

Podpisy osób uczestniczących w wizycie adaptacyjnej:

.....

Data wizyty adaptacyjnej

